

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 80/2018(95)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «TV ONE» (νυν OMEGA CH), ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
«OMEGA CHANNEL LTD»

Ημερομηνία Απόφασης: 25 Σεπτεμβρίου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 8 Μαΐου 2019 η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του άρθρου 26(1)(β) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών 21(1) και 26(ιβ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει τα εξής:

26.- (1) «Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –
(β) της υψηλής ποιότητας».

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

21. - (1) «Οι οργανισμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας».

26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –
(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **23.07.2019** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, να τις υποβάλει εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός με επιστολή της Δικηγόρου του, κ. Δέσποινας Α. Χάσικου (Δικηγορικό Γραφείο Ανδρέα Ι. Χάσικου), ημερομ. **06.08.2019**, υπέβαλε τις θέσεις / απόψεις του, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**).

Η Αρχή λαμβάνει υπόψη την απολογία του τηλεοπτικού οργανισμού και την παραδοχή του ότι «με την αναμετάδοση των αποσπασμάτων αυτών, έχει εμμέσως θιγεί η αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου, και ότι δεν λήφθηκαν τα απαραίτητα μέτρα από τον σταθμό για διασφάλιση της κοινωνικής πολιτικής του κράτους». Η Αρχή λαμβάνει υπόψη, επιπλέον, ότι ο τηλεοπτικός οργανισμός δεν είχε πρόθεση να συμβάλει στη διαιώνιση του κοινωνικού φαινομένου των διακρίσεων κι ότι δεσμεύεται να μην προβάλλει σε επανάληψη τα επεισόδια στα οποία είχαν σημειωθεί οι παραβάσεις της νομοθεσίας και να «επιδείξει περαιτέρω προσοχή» στο μέλλον.

Η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα επισήμανε στην Απόφαση της ημερομ. **8.05.2019** και ιδιαιτέρως τα ακόλουθα:

Η κατηγοριοποίηση των γυναικών με διαστάσεις μιας μέσης μεσογειακής γυναίκας σε plus size δεν συμβάλει στον εναγκαλισμό της διαφορετικότητας, αλλά συντηρεί το στερεότυπο και χαρακτηρίζει ως διαφορετικό, αυτό που αποκλίνει από τον «κανόνα» που θέτει με πλασματικά κριτήρια μια επιτροπή. Η Αρχή επισημαίνει ότι τα κριτήρια που τίθενται από το πρόγραμμα για τα μοντέλα δεν ανταποκρίνονται σε μια μέση σύγχρονη κοπέλα, ούτε στα νέα δεδομένα της εποχής. Τα ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων, πεποιθήσεων και προτύπων. Παρόλο που διακηρυγμένες πολιτικές στοχεύουν στην αξιοποίηση των ΜΜΕ για αποδόμηση των κοινωνικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων, τα ΜΜΕ συνεχίζουν ν' αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα, προβάλλοντας τον σεξισμό ως κοινωνικά αποδεκτό. Η ανισότητα των φύλων εδραιώνεται όταν οι γυναίκες καθορίζονται με βάση την εξωτερική τους εμφάνιση, κι όταν αναπαράγονται «πρότυπα ομορφιάς» και προωθούνται συμβουλές για να «στεγνώσει» το σώμα. Η ταύτιση της γυναίκας με τα μέρη του σώματός της (στήθος, πόδια κλπ) την απογυμνώνει από την ανθρώπινη αξία της και της στερεί την ανθρώπινη υπόστασή της. Από

αυθύπαρκτη οντότητα, η γυναίκα διαμελίζεται στα μέρη του σώματός της και κρίνεται η αξία της με βάση την εξωτερική εμφάνισή της.

Η αντιμετώπιση του σεξισμού και η εξάλειψη στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων (προαγωγή ισότητας αξιοποιώντας τα ΜΜΕ) είναι ένας από τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (2018-2021) της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο περιλαμβάνει ειδικό στόχο για τον τομέα των ΜΜΕ. Τόσο η Κύπρος, όσο και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την ισότητα των φύλων και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Η «Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου» υιοθετώντας τη μετά το 2015 ατζέντα για ανάπτυξη θέτει το 2030 ως έτος καταπολέμησης της έμφυλης ανισότητας. Στα πλαίσια του στόχου αυτού καλεί τα κράτη να λάβουν μέτρα για ενδυνάμωση των γυναικών και κοριτσιών και τονίζει την ανάγκη εξάλειψης των αρνητικών στερεοτύπων γύρω από τη γυναίκα, μέσω των ΜΜΕ και τη θεσμοθέτηση κανόνων που θα ρυθμίζουν την προβολή των γυναικών τόσο στον έντυπο, όσο και ηλεκτρονικό τύπο και γενικότερα στα ΜΜΕ.

Το Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών και όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη – Μέλη, στην υπογραφή της «Ατζέντας 2030 για Βιώσιμη Ανάπτυξη» δεσμεύονται ότι μέχρι το 2030 θα εργαστούν με σκοπό την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών. Κάτω από τον προαναφερθέντα στόχο του Στρατηγικού Σχεδίου Ισότητας της Κύπρου για εξάλειψη των στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων εντάσσονται και οι γενικότεροι στόχοι της «Ατζέντας 2030», σύμφωνα με τους οποίους τα Κράτη – Μέλη, μέχρι το 2030, θα πρέπει να υιοθετήσουν πρακτικές και δράσεις που να διασφαλίζουν την καταπολέμηση και εξάλειψη όλων των διακρίσεων εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών.

Διανύουμε μια περίοδο κρίσιμων παγκόσμιων συζητήσεων για την ισότητα των φύλων και την ανάγκη τερματισμού του φαινομένου του σεξισμού, με αποκορύφωμα την πρόσφατη απόφαση (27.3.2019) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ) να εγκρίνει κείμενο που περιλαμβάνει τον «πρώτο ορισμό του σεξισμού σε διεθνή κλίμακα», με σκοπό να συμβάλει ώστε «να τερματιστεί το φαινόμενο αυτό». Ακριβώς, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ανήκουν στους φορείς εκείνους που οφείλουν να προωθούν την προοπτική της ισότητας των φύλων, καθώς και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης για την αντιμετώπιση του σεξισμού μέσα από το περιεχόμενο και το οπτικό υλικό των μεταδόσεών τους, όπως επίσης και τη χρήση της γλώσσας.

Επιπλέον, σε μια εποχή όπου η νευρική ανορεξία αποτελεί μάστιγα, ειδικότερα για τις νεαρές κοπέλες, που προκειμένου να αποκτήσουν καλλίγραμμα σώματα εφαρμόζουν εξαντλητικές ή / και ανορθόδοξες δίαιτες με αποτέλεσμα να αποκτούν διαταραχές στην πρόσληψη τροφής, προγράμματα που συντηρούν και καλλιεργούν στερεότυπα για το γυναικείο σώμα δυνατό να επηρεάζουν μια ευάλωτη στο θέμα αυτό μερίδα του πληθυσμού.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων της απολογίας και των λοιπών γραπτών απόψεων

του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό για τις παραβάσεις που έγιναν την 01.10.2018 και στις 08.10.2018 κυρώσεις ως ακολούθως:

Σε ό,τι αφορά την 01.10.2018:

- Για την παράβαση του άρθρου 26(1)(β) (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των €500.
- Για την παράβαση του Κανονισμού 21(1) (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 1, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του Κανονισμού 26(ιβ) (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των €1.000.

Σε ό,τι αφορά στις 08.10.2018:

- Για την παράβαση του άρθρου 26(1)(β) (υποστοιχείο 4) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των €500.
- Για την παράβαση του Κανονισμού 21(1) (υποστοιχείο 5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 4, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του Κανονισμού 26(ιβ) (υποστοιχείο 6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των €1.000.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των €3.000 που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Έχει υποπέσει στην αντίληψη της Αρχής ότι ο τηλεοπτικός οργανισμός μεταδίδει το GNTM 2 κατά την τρέχουσα χρονιά και εφιστά την προσοχή του στο ότι δεν θα διστάσει να επιβάλει αυστηρότερες κυρώσεις σε περίπτωση που ο οργανισμός επαναλάβει παρόμοιας φύσεως παραβάσεις.

(PONA ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 80/2018(95))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «TV ONE» (νυν OMEGA CH.)
ιδιοκτησίας της εταιρείας «OMEGA CHANNEL LTD»**

Ημερομηνία Απόφασης: 8 Μαΐου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1) και 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

- 26. – (1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –**
- (β) της υψηλής ποιότητας·**

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

- 21. – (1) Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.**

- 26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –**
- (ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δυο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.**

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **14.01.2019** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις, καλώντας τον οργανισμό

να υποβάλει, εάν επιθυμεί, τις οποιοσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις και / ή θέσεις του και για να δηλώσει κατά πόσον επιθυμεί να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 – 6:

1. Την 01.10.2018, μεταξύ των ωρών 21:00 – 23:00, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα 'GREECE'S NEXT TOP MODEL', χωρίς αυτό να διέπεται από την αρχή της υψηλής ποιότητας, κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(β) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το υπό αναφορά επεισόδιο του προγράμματος τύπου ριάλιτι που συνιστά διαγωνισμό μοντέλων, ο οποίος θα αναδείξει το επόμενο top model της Ελλάδας, καλύπτει το πρώτο στάδιο, αυτό των ακροάσεων (auditions). Η κριτική επιτροπή που αποτελείται από πρώην και νυν μοντέλα (Βίκυ Καγιά και Ηλιάνα Παπαγεωργίου), ένα φωτογράφο (Δημήτρης Σκουλός) και ένα σχεδιαστή μόδας (Άγγελος Μπράτης) αποφασίζει ποιες κοπέλες «πληρούν τις προδιαγραφές», που οι ίδιοι θεωρούν ότι πρέπει να διαθέτει μια κοπέλα για να περάσει στο επόμενο στάδιο του παιχνιδιού, το bootcamp και να συνεχίσει στον διαγωνισμό. Οι περισσότερες συμμετέχουσες εμφανίζονται με ρούχα της επιλογής τους και αν τους το ζητήσουν οι κριτές εμφανίζονται και με μαγιό. Κατά τη διάρκεια της εμφάνισής τους ενώπιον της κριτικής επιτροπής οι συμμετέχουσες απαντούν σε ερωτήσεις, ποζάρουν, περπατούν σαν να είναι σε πασαρέλα, με οδηγίες των κριτών, οι οποίοι θέλουν να σχολιάσουν είτε γενικά το σώμα τους είτε μέρη του σώματός τους (π.χ. τον γοφό, το στήθος). Παρά το γεγονός ότι οι κριτές αναφέρουν ότι διαδραματίζει μεγάλο ρόλο η προσωπικότητα, στο πλαίσιο της κριτικής, ενίοτε εμπερικλείονται απαξιωτικά σχόλια προς τις διαγωνιζόμενες ή/και σχόλια που περιλαμβάνουν σεξιστικά στερεότυπα για τις γυναίκες και το σώμα τους, όπως το σχόλιο που αναφέρθηκε «αχ, τι ωραίο στεγνό ποπουδάκι». Επίσης, μεταδόθηκαν πλάνα από διαγωνιζόμενη που έκλαιε γοερά. Επιπλέον, ανάμεσα σε άλλα, λέχθηκαν τα ακόλουθα:

Απόσπασμα #1

Κριτής: «Δηλαδή, αν είχε δέκα πόντους πιο πάνω...».

Κριτής: «Δεν έχει όμως...».

Κριτής: «Δεν πειράζει. Δεν θα κάνει πασαρέλα, δεν πειράζει».

Κριτής: «Έχει και το σώμα, όμως; [...]»

Εμφάνιση διαγωνιζόμενης (και) με μαγιό

- **Κριτής:** «Ντάξει... φτιάχνει» [...].»

- **Κριτής:** «Έχεις ένα πολύ ωραίο σώμα, απλά για το ύψος σου θα πρέπει να στεγνώσεις πολύ πολύ πολύ για να είσαι στο petit size που πρέπει να είσαι. Δεν ξέρω, εγώ είμαι πολύ προβληματισμένη γενικά μαζί σου, γιατί έχεις ένα όμορφο και γλυκό πρόσωπο, αλλά το σώμα σου νομίζω θέλει πολύ δουλίτσα για να έρθει στο σωστό νούμερο για το ύψος σου. Άγγελε, εσύ τι λες;»

- **Κριτής:** «Ναι, θα συμφωνήσω. Ότι δεν ταιριάζει το ύψος σου με το σώμα σου ακριβώς. Δείχνει πιο στρογγυλό απ' ό,τι θα πρέπει να είναι. Μ' αρέσει παρά το πρόσωπό σου και τα χρώματα γενικά αυτό το ginger είναι καταπληκτικό. Έχεις πολύ ωραίο χαμόγελο, αλλά νομίζω ότι είσαι πιο ωραία όταν δεν χαμογελάς και χαμογελούν μόνο τα μάτια σου, έχει πιο ενδιαφέρον».

[...]

- **Κριτής:** «Εμένα μ' ανησυχεί λίγο το size σου. Ξέρεις τις αναλογίες σου;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Όχι».

- **Κριτής:** «Τι... θα φοράς; Ξέρεις το νούμερο;» (εννοεί στηθόδεσμο)

- **Διαγωνιζόμενη:** «D».

- **Κριτής:** «Τι D;»

- **Κριτής:** «Ελα λίγο κοντά».

- **Κριτής:** «Ελα λίγο κοντά, ναι. Α, είναι πολύ D, Σε πειράζει να γυρίσεις λίγο πλάτη; Σε παρακαλώ; Ευχαριστώ. Έχεις μικρή πλατούλα, όμως. Συγγνώμη που σε κοιτάω έτσι.

- **Κριτής:** «Άρα δεν έχει πολύ πλάτη και είναι όλο το cup».

[...]

- **Κριτής:** «Ευτυχώς, επειδή είναι οι αναλογίες της σωστές θα αδυνατίσει ομοιόμορφα».

Απόσπασμα #2

- **Κριτής:** «Πολύ σέξι κορίτσι, πολύ σέξι σώμα».

- **Διαγωνιζόμενη:** «Αυτό είναι αρνητικό;»

- **Κριτής:** «Για μένα;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Δεν ξέρω».

- **Κριτής:** «Με ρωτάς εμένα ή ρωτάς γενικά;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Σας ρωτάω».

- **Κριτής:** «Για μένα ναι. Είναι αρνητικό. Να ξέρεις ότι σ' αυτή τη δουλειά αυτό δεν είναι παντού χρήσιμο. Είναι χρήσιμο μόνο αν κάνεις μια πολύ σέξι φωτογράφιση για ένα αντρικό περιοδικό. **Αν πας για μια επίδειξη μόδας συνήθως οι άνθρωποι θέλουν να πουλήσουν τα ρούχα τους, δεν θέλουν, δεν πουλάνε κορίτσια. Έχεις χτίσει μια περσόνα η οποία έχει piercing, έχει μεγάλο στήθος, η οποία έχει μεγάλο τατουάζ [...]. Μου λες ότι εσύ θα διαλέξεις ποιο ρούχο πρέπει να φορέσεις σε μια δικιά μου κολεξιόν. Εκτός αν χρειάζομαι ένα τατουάζ με τριαντάφυλλα αριστερά σε ένα μηρό [...]**».

- **Κριτής:** «Θα σκεφτόσουν να αφαιρέσεις το στήθος;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Ναι, αν ήτανε να μπω στο σπίτι ναι, θα το έκανα».

- **Κριτής:** «**Θα περνούσες άλλη μια επέμβαση δηλαδή, μόνο και μόνο για να μπεις στο σπίτι.**»

- **Διαγωνιζόμενη:** **Είναι κάτι που το θέλω πολύ, γι' αυτό [...].**

- **Κριτής:** «Έχεις ωραία μύτη, ωραία κόκκαλα. Ωραίο πρόσωπο, το στήθος είναι λίγο απαγορευτικό, το σώμα θα «στεγνώσει», δώσε μου το λόγο σου [...]».

- **Διαγωνιζόμενη:** «Εγώ αν ξεκινήσω να κάνω γυμναστική σε μια βδομάδα θα είμαι νομίζω [...]».

- **Κριτής:** «**Όση ώρα πόζαρες το μόνο που είδα ήταν δύο (2) στήθη**».

Σχόλιο διαγωνιζόμενης εκτός της αίθουσας των κριτών: «Αυτό ήταν λίγο προσβλητικό για μένα. Δεν θεωρώ ότι το πρώτο πράγμα που κοιτάει κάποιος πάνω μου είναι το στήθος μου. Θεωρώ ότι έχω και πολύ ωραίο πρόσωπο και το σώμα μου είναι αξιόλογο».

Απόσπασμα #3

Κριτής: «Το σωστό θα 'τανε ίσως δέκα κιλά πάνω για να γίνει plus size, γιατί είναι κούκλα ή 8 κιλά κάτω να γίνει πιο skinny, πιο μοντέλο».

Κριτής: «Δεν είναι τα κιλά είναι πάρα πολύ ο σκελετός βαρύς».

Κριτής: «Κι ο τρόπος που περπατά είναι βαρύς».

[...]

- **Κριτής:** «Εμένα μου φαίνεσαι πολύ βαριά για μοντέλο και θα χρειαστείς πολύ δουλειά και δεν νομίζω αν θα φτάσεις και στο αποτέλεσμα του μοντέλου, είτε να πας δηλαδή μείον είτε να πας συν για να γίνεις στο plus size».

Διαγωνιζόμενη: «Δεν μου άρεσε το σχόλιο βαριά. Δεν κατάλαβα πώς το εννοούσαν βαριά ενώ ψάχνουν το κάτι διαφορετικό. Πιστεύω απλά ότι έχω ένα γυναικείο αθλητικό σώμα. Επειδή εκείνη μάλλον της αρέσει αυτό το πρότυπο ομορφιάς, το αδύνατο, το μοντελίστικο, γι' αυτό και είπε αμέσως όχι».

Κριτής: «Το σώμα είναι βαρύ πραγματικά, δεν θα σε έβαζα ποτέ να κάνεις μαγιό, εκτός αν διορθωθεί όλο αυτό».

Κριτής: «Δεν είμαι σίγουρος για το πρόσωπο, σαν σύνολο, δηλαδή ναι μεν έχεις ωραία χαρακτηριστικά, αλλά δεν έχει κάτι που δεν έχουμε ξαναδεί. Μοιάζεις πολύ σαν πολλά κορίτσια που βλέπουμε σε casting, ξανθά. Είσαι ένα ωραίο ξανθό κορίτσι, αλλά ξέρεις κάτι; Δεν φτάνει αυτό».

Απόσπασμα #4

Σχολιάζουν μια κοπέλα που της ζήτησαν να εμφανιστεί και με μαγιό

- **Κριτής:** «Αχ...»

- **Κριτής:** «Διορθώνεται;» (απευθύνεται σε άλλη κριτή, αναφερόμενος στην περιφέρεια της διαγωνιζόμενης)

- **Κριτής:** «Λοιπόν, έχεις πάρα πολύ ωραία πόδια μέχρι τις γάμπες, αλλά μετά μας τα χαλάς λίγο και επίσης το πάνω μέρος του σώματός σου είναι πάρα πολύ ωραίο. Το πρόσωπο είναι ονειρικό και πολύ ιδιαίτερο με αυτά τα μάτια που έχεις, αλλά η περιφέρεια είναι λίγο πρόβλημα, δεν είναι;»

- **Κριτής:** «Γυμνάζεσαι;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Τώρα τελευταία πιο πολύ συστηματικά προσπαθώ».

- **Κριτής:** «Τι κάνεις;»

- **Διαγωνιζόμενη:** «Διάδρομο»

- **Κριτής:** «Μπράβο που κάνεις διάδρομο».

- **Διαγωνιζόμενη:** «πιο πολύ αερόβια κάνω».

- **Κριτής:** «Πιο πολύ αερόβια. Χρειάζεται να κάνεις λίγο λάστιχα, θα σου πω γιατί, γιατί έχεις πολύ ωραίο σώμα, έχεις πολύ ωραίους ώμους, αλλά στην περιφέρειά σου και στη μέση σου εδώ στα πλαϊνά θέλει να σφίξεις και να μαζέψεις λίγο προς τα μέσα».

- **Κριτής:** «Για μένα πρέπει να κάνεις αύριο διατροφή. Μια ειδική διατροφή για να χάσεις λίπος. Όχι μια οποιαδήποτε διατροφή. Είναι μια ειδική διατροφή που δίνουνε για να στεγνώσεις τοπικά και εκεί που πρέπει».

- **Διαγωνιζόμενη:** «Ναι, ναι».

- **Κριτής:** «Δεν υπάρχει αυτό. Δεν χάνεται κανένα τοπικό πάχος. Είναι όλο ενιαίο. Αυτά τα θα χάσεις λίγο, θα φας αυτό και θα χάσεις από 'δω δεν υπάρχει πουθενά».

Κριτής: «Θέλεις να πεις ότι όλοι οι διατροφολόγοι που δίνουν τις δίαιτες για να χάσεις λίπος στην περιφέρεια συγκεκριμένα δεν τον κάνουν σωστά;»

Κριτής: «Χάνεις λίπος γενικά, δεν υπάρχει το χάνω τοπικό πάχος, δεν υπάρχει αυτό».

Κριτής: «Κι όμως γίνεται, τι να σου πω».

Κριτής: «Υπάρχουν άλλοι τρόποι».

Διαγωνιζόμενη: «Θα προσπαθήσω...».

Κριτής: «Δεν ξέρω η Ηλιάνα τι εννοεί, εγώ ξέρω ότι συμβαίνει αυτό το πράγμα. Συμβαίνει από διατροφολόγους αυτό το πράγμα, να σου δώσουν μια διατροφή, ξέρεις να λιώσει το λίπος εκεί που πρέπει και όχι σε όλο το σώμα».

Κριτής: «Η ερώτηση του ενός εκατομμυρίου είναι, που κάνω προς τα κορίτσια που ξέρουν καλύτερα, είναι αν προλαβαίνεις. Δηλαδή, εάν προλαβαίνει να έρθει το σώμα έτσι όπως πρέπει».

[...]

Διαγωνιζόμενη: «Κι απ' τη φύση μου (είμαι) εδώ έτσι, δηλαδή, το αφρικάνικο».

Κριτής: «Είναι το σωματότυπο, αυτό πήγα να σου πω. Είναι το σωματότυπο, δεν είναι ότι εσύ έχεις κακή διατροφή ή θέλεις γυμναστική είναι το σωματότυπο έτσι». [...] (σχόλιο κριτή που μετά την απορρίπτει).

Κριτής: «Λοιπόν, κοίταξε να δεις. Είσαι ένα πάρα πολύ όμορφο κορίτσι. Μια σπάνια ομορφιά, που δεν συναντάς εύκολα. Με ένα υπέροχο μαλλί και γενικά είσαι πάρα πολύ καλοβαλμένη. Λίγο θα ήθελα να ήσουν πιο ψηλή, αλλά δεν πειράζει. Έχεις τη διάθεση να προσπαθήσεις για το σωματάκι σου;»

Διαγωνιζόμενη: «Εννοείται».

Κριτής: «Ε, τότε δεν μπορώ να μην πω ναι».

Κριτής: «Είσαι μια κούκλα, το πρόσωπο είναι πραγματικά οι γωνίες του προσώπου [...]. Με προβληματίζει πάρα πολύ το σώμα γιατί δεν μπορώ να σε κατατάξω σε μια κατηγορία μοντέλου, ούτε plus size, ούτε light plus size, ούτε κανονικό, προβληματίζομαι πάρα πολύ, στο διάστημα που θα χρειαστεί γι' αυτό που πάμε να κάνουμε. Θα ψηφίσω όχι».

[...]

Κριτής: «Εγώ πιστεύω ότι θα προσπαθήσεις, το δείχνεις ήδη, ήδη το έχεις βάλει στο μυαλό σου ότι θα κάνεις τα πάντα για να καταφέρεις να αλλάξεις τη γνώμη τη δικιά μας, σχετικά με το κάτω μέρος, γιατί με το πάνω μέρος είσαι μια κουκλάρα, οπότε θα πω ναι».

Κριτής: «Μου αρέσει που ξέρεις ποια είσαι, που ξέρεις ποια είναι τα δυνατά και ποια τα αδύνατά σου σημεία σου, δεν ξέρω αν αυτό θα σε επηρεάσει στον ανταγωνισμό σου με τα άλλα κορίτσια, αν θα μπορείς να ανταπεξέλθεις, κι αν θα βλέπεις ξέρεις ότι εγώ έχω να διορθωθώ ακόμα, ενώ κάποιες θα είναι έτοιμες».

Διαγωνιζόμενη: «Εντάξει, ίσως να είναι και πρόκληση, βέβαια».

Κριτής: «Θα προλάβει; Είναι σωστό να πάρει τη θέση κάποιας άλλης που είναι έτοιμη;»

- 2. Την **01.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **‘GREECE’S NEXT TOP MODEL’**, χωρίς να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

- 3. Την **01.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το ψυχαγωγικό πρόγραμμα **‘GREECE’S NEXT TOP MODEL’**, που έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

- 4. Στις **08.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **‘GREECE’S NEXT TOP MODEL’**, χωρίς αυτό να διέπεται από την **αρχή της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα τύπου ριάλιτι συνιστά διαγωνισμό μοντέλων, ο οποίος θα αναδείξει το επόμενο top model της Ελλάδας. Το εν λόγω επεισόδιο καλύπτει το δεύτερο στάδιο του παιχνιδιού, το bootcamp και η «δοκιμασία» αφορά φωτογράφιση των διαγωνιζόμενων με μαγιό. Ανάμεσα σε άλλα λέχθηκαν και τα πιο κάτω:

Απόσπασμα #1

- **Διαγωνιζόμενη:** «Γεια σας».
- **Κριτής:** «Σε θυμάμαι εσένα, που ήσουν πολύ γυμνασμένη».
- **Διαγωνιζόμενη:** «Ναι».
- **Κριτής:** «Έκανες κάτι στο σώμα σου;»
- **Διαγωνιζόμενη:** «Αδυνάτισα. Βασικά δεν έκανα γυμναστική».
- **Κριτής:** «Πόσα κιλά έχασες;»
- **Διαγωνιζόμενη:** «Έχασα 4». «Για να αποδείξω στον κ. Σκουλό συγκεκριμένα ότι αξίζω»: σχόλιο διαγωνιζόμενης στην κάμερα, μακριά από τον κριτή.

Απόσπασμα #2

(απόσπασμα από τη συζήτηση των κριτών κατά την αξιολόγηση των φωτογραφιών κοριτσιών, ύστερα από τη «δοκιμασία» της φωτογράφισης)

- **Κριτής:** «Το σώμα είναι εντυπωσιακό, πάντως».

- Κριτής: «Είναι πιο γυμνασμένο απ' ό,τι θα 'θελα εγώ. Είναι πολύ».
  - Κριτής: «Ας το σκεφτούμε».
  - Κριτής: «Οκ, ας την βάλουμε στα ίσως».
  - Κριτής: «Ωραία».
  - Κριτής: «Μια κοπέλα της διπλανής πόρτας βλέπω».
  - Κριτής: «Κοίτα κούκλα, Δημήτρη. Τώρα μην μου πεις δεν σ' αρέσει αυτό το πρόσωπο, θα τρελλαθώ».
  - Κριτής: «Εγώ δεν τρελλαίνομαι. Απλά θεωρώ ότι είναι ένα σέξι κορίτσι».
  - Κριτής: «Είναι σέξι, είναι ωραία, είναι πολύ πιο έντονο απ' αυτά που μ' αρέσουν εμένα».
  - Κριτής: «Είναι άλλη μια γειτόνισσα».
  - Κριτής: «Δεν είναι γειτόνισσα».
  - Κριτής: «Κι αυτή γειτόνισσα; Τι γειτονιά είναι αυτή;»
  - Κριτής: «Όχι. Αυτή δεν είναι γειτόνισσα. Είναι σέξι γειτόνισσα. Είναι η γειτόνισσα που χτυπάς συνέχεια την πόρτα να της ζητήσεις ζάχαρη».
- [..]
- Κριτής: «Α! Ναι!» (θετικό σχόλιο για φωτογραφία διαγωνιζόμενης)
  - Κριτής: «Ναι, ναι!»
  - Κριτής: «Βέβαια, θέλει να αδυνατίσει επειγόντως».

Απόσπασμα #3

Δήλωση διαγωνιζόμενης προτού εμφανισθούν μπροστά από γνωστό Έλληνα σχεδιαστή μόδας: «Η αλήθεια είναι ότι εμένα με είχε απορρίψει μια φορά όταν είχα πάει σε casting –ήμωνα και παραπάνω κιλά, ίσως γι' αυτό, δεν ξέρω. Ελπίζω σήμερα να του αρέσω».

5. Στις **08.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα 'GREECE'S NEXT TOP MODEL', χωρίς να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(1), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

6. Στις **08.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το ψυχαγωγικό πρόγραμμα 'GREECE'S NEXT TOP MODEL', που έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου, κατά παράβαση του Κανονισμού 26(ιβ), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Χάσικου, ημερομ. **04.02.2019** απέστειλε επιστολή ζητώντας παράταση ενός (1) μηνός για την υποβολή των θέσεων του οργανισμού

αναφορικά με τις υπό διερεύνηση παραβάσεις και υπέβαλε ερώτημα κατά πόσο θα εξακολουθούσε η ίδια πρακτική με την αποστολή των θέσεων του οργανισμού ή εάν είχε αποφασιστεί «να αλλάξουν οι διαδικασίες υποβολής παραστάσεων εν όψει της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου στην υπόθεση ANTENA» (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'). Ο κ. Χάσικος απέστειλε με επιστολή του ημερομ. **14.02.2019** τις θέσεις και τις απόψεις του τηλεοπτικού οργανισμού για την παρούσα υπόθεση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β').

Στη συνεδρία της υπ' αριθμόν **8/2019**, ημερομ. **06.03.2019**, η Αρχή μελέτησε αριθμό υποθέσεων (εκ των οποίων και η παρούσα 80/2018(95)), οι οποίες προωθήθηκαν και εκκρεμούσε η διαδικασία εξέτασής τους πριν την έκδοση απόφασης στην προσφυγή υπ' αριθμόν 1873/2012. Η Αρχή, αφού συζήτησε το πιο πάνω θέμα, αποφάσισε όπως η εξέταση των συγκεκριμένων υποθέσεων συνεχιστεί με τη νέα διαδικασία. Περαιτέρω, η Αρχή έδωσε οδηγίες να σταλεί σχετική επιστολή στον οργανισμό με την οποία να ενημερώνονται για τη νέα διαδικασία, σύμφωνα με την οποία τους παρέχεται το δικαίωμα και για προφορική ακρόαση. Επιπλέον, δόθηκαν οδηγίες όπως διαμορφωθεί ανάλογα το περιεχόμενο των επιστολών που θα αποστέλλονται από τούδε και στο εξής στους οργανισμούς, προκειμένου να τους παρέχεται η επιλογή του τρόπου υποβολής των παραστάσεων τους, με βάση την απόφαση της Ολομέλειας του Διοικητικού Δικαστηρίου στην προσφυγή αρ. 1873/2012.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **20.03.2019**, ενημέρωσε τον οργανισμό μεταξύ άλλων και για τα πιο κάτω:

«Ενόψει της απόφασης της Ολομέλειας του Διοικητικού Δικαστηρίου στην Προσφυγή αρ. 1873/2012, ημερομ. 31.1.2019, καλείστε, σύμφωνα με τον Κανονισμό 42(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής, ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων».

Στις **08.04.2019**, ο Δικηγόρος του οργανισμού κ. Χάσικος απέστειλε εκ νέου τις θέσεις και απόψεις του οργανισμού για την παρούσα υπόθεση (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'**). Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης ή / και να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Δικηγόρο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των εν λόγω προγραμμάτων κρίνουμε ότι:

Την **01.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **“GREECE’S NEXT TOP MODEL”**, χωρίς αυτό να διέπεται από την **αρχή της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο **1**), **χωρίς να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **2**) και το οποίο **έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο **3**) (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 2 - 5 της παρούσας απόφασης).

Στις **08.10.2018**, μεταξύ των ωρών **21:00 – 23:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το πρόγραμμα **“GREECE’S NEXT TOP MODEL”**, χωρίς αυτό να διέπεται από την **αρχή της υψηλής ποιότητας**, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο **4**), **χωρίς να διασφαλίσει ότι αυτό βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **5**) και το οποίο **έθιξε την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο **6**) (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 5 - 6 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στις πανομοιότυπες επιστολές του ημερομ. **08.04.2019** και **14.02.2019**, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σχετικά με τις αναφορές του δικηγόρου του οργανισμού (επιστολές ημερομ. 08.04.2019 και 14.02.2019, σελ. 1-2) ότι «στην ευρύτητά του το πρόγραμμα αυτό έχει επίσης στόχο την παροχή νέων ευκαιριών και δυνατοτήτων σε κοπέλες οι οποίες θέλουν να ακολουθήσουν το επάγγελμα του

μοντέλου [...]» και ότι «πολλές από τις συμμετέχουσες μέσα από την προβολή τους μέσω της εκπομπής αυτής έχουν καταφέρει να συνάψουν συμβάσεις εργασίας», η Αρχή υπογραμμίζει ότι το γεγονός αυτό δεν απαλλάσσει τον τηλεοπτικό οργανισμό από την τήρηση του ποιοτικού επιπέδου των προγραμμάτων του, τη διασφάλιση ότι αυτά δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του γυναικείου φύλου και εν πάση περιπτώσει ότι βρίσκονται στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Ως προς την αναφορά του δικηγόρου του οργανισμού στην προστασία του ανήλικου κοινού (επιστολές ημερομ. 08.04.2019 και 14.02.2019, σελ. 2, παράγραφος 2) η Αρχή επισημαίνει ότι στον Πίνακα Α' ημερομ. 19.12.2018 δεν περιλαμβάνεται πιθανή παράβαση για την προστασία ανηλίκων και συνεπώς δεν έχει να σχολιάσει οτιδήποτε επί τούτου.

Σχετικά με τους ισχυρισμούς του δικηγόρου του οργανισμού (επιστολές ημερομ. 08.04.2019 και 14.02.2019, σελ. 2, παράγραφος 2 και 4) ότι ο «χαρακτήρας και το περιεχόμενο της εκπομπής δεν είναι τύπου ντοκιμαντέρ, ούτε αποτελεί ενημερωτική εκπομπή, αλλά είναι καθαρά ψυχαγωγικός και δεν αποσκοπεί στο να επιμορφώσει και ή καθοδηγήσει το ευρύτερο κοινό», κι ότι «τα υπό διερεύνηση επεισόδια είναι αδύνατο να προωθήσουν αρνητικά πρότυπα, καθότι έχει καθοριστεί ότι η εν λόγω εκπομπή θα μεταδίδεται ως ψυχαγωγικό και όχι ως εκπαιδευτικό πρόγραμμα» η Αρχή δεν τους αποδέχεται και τους απορρίπτει. Οι πρόνοιες του άρθρου 26(1)(β) και του Κανονισμού 21(1) για την εξασφάλιση του ποιοτικού επιπέδου των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας εφαρμόζονται σε όλους τους τύπους των προγραμμάτων, περιλαμβανομένων των ψυχαγωγικών. Συνεπώς, ο ψυχαγωγικός χαρακτήρας του προγράμματος ουδόλως απαλλάσσει τον οργανισμό από την ευθύνη να διασφαλίσει το ποιοτικό επίπεδο του προγράμματος. Εξάλλου, τα ψυχαγωγικά προγράμματα δεν είναι ταυτισμένα με ποιοτικά υποβαθμισμένο προϊόν και χρήση ειρωνικών και εξευτελιστικών σχολίων (π.χ. σχόλια κριτών: «**Αν πας για μια επίδειξη μόδας συνήθως οι άνθρωποι θέλουν να πουλήσουν τα ρούχα τους, δεν θέλουν, δεν πουλάνε κορίτσια. Έχεις χτίσει μια περσόνα η οποία έχει piercing, έχει μεγάλο στήθος, η οποία έχει μεγάλο τατουάζ [...]. Μου λες ότι εσύ θα διαλέξεις ποιο ρούχο πρέπει να φορέσεις σε μια δικιά μου κολεξιόν. Εκτός αν χρειάζομαι ένα τατουάζ με τριαντάφυλλα αριστερά σε ένα μηρό [...]**». «**Όση ώρα πόζαρες το μόνο που είδα ήταν δύο (2) στήθη**». «**Το σώμα είναι βαρύ πραγματικά, δεν θα σε έβαζα ποτέ να κάνεις μαγιό, εκτός αν διορθωθεί όλο αυτό**». «**Μια κοπέλα της διπλανής πόρτας βλέπω**», «**Εγώ δεν τρελλαίνομαι. Απλά θεωρώ ότι είναι ένα σέξι κορίτσι**», «**Είναι άλλη μια γειτόνισσα**», «**Όχι. Αυτή δεν είναι γειτόνισσα. Είναι σέξι γειτόνισσα. Είναι η γειτόνισσα που χτυπάς συνέχεια την πόρτα να της ζητήσεις ζάχαρη**»).

Επιπλέον, η παράβαση του Κανονισμού 26(ιβ), που περιλαμβάνεται στον Πίνακα Α' ημερομ. 19.12.2018, αφορά αποκλειστικά τα ψυχαγωγικά προγράμματα:

- «**26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται –**
- (ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δυο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.**

Επομένως, ο ισχυρισμός ότι μεταδίδεται ως ψυχαγωγικό κι όχι εκπαιδευτικό πρόγραμμα απορρίπτεται. Επιπρόσθετα, η Αρχή επισημαίνει ότι τα ψυχαγωγικά προγράμματα έχουν μεγαλύτερη τηλεθέαση από άλλου είδους προγράμματα και τείνουν να επηρεάζουν περισσότερο τις πεποιθήσεις και τις στάσεις των τηλεθεατών απ' ό,τι τα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Αναφορικά με τη θέση του οργανισμού ότι «αναγνωρίζει τις απόψεις των κριτών και ότι αυτές υπέχουν βαρύτητα λόγω της επαγγελματικής τους πορείας και εμπειρίας με το χώρο αυτό» (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 2, παρ. 3), η Αρχή σημειώνει ότι η «επαγγελματική πορεία και εμπειρία» των κριτών δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από την ευθύνη να διασφαλίσει την ευπρέπεια λόγου και γενικά το ποιοτικό επίπεδο των προγραμμάτων, στα οποία συμμετέχουν οι υπό αναφορά κριτές, οι οποίοι προέβηκαν στα προαναφερθέντα ειρωνικά και χλευαστικά σχόλια προς τις διαγωνιζόμενες ανεξαρτήτως της επαγγελματικής τους ιδιότητας και πείρας.

Σχετικά με τον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 2, παρ. 3 και 5) ότι «όλες οι διαγωνιζόμενες οι οποίες συμμετείχαν στον εν λόγω διαγωνισμό ήταν ενήλικες και έχουν λάβει μέρος με τη συναίνεση τους και έχοντας εις γνώση τους ότι θα κρίνονταν βάσει των κριτηρίων που είχαν θέσει τέσσερις καταρτισμένοι και διακεκριμένοι στο χώρο της μόδας κριτές όσο αφορά τα χαρακτηριστικά που επιζητούσαν να έχουν οι διαγωνιζόμενες με βάση την ιδιότητα του ως μοντέλα» και ότι οι διαγωνιζόμενες «γνώριζαν και/ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι οι ερωτήσεις και/ή σχόλια ενδεχομένως να τους υποβάλλονταν σε σχέση με την εξωτερική τους εμφάνιση όσο αφορά την ιδιότητα τους ως μοντέλα καθότι τούτο είναι και το αντικείμενο της εκπομπής για το ποίο ήταν πλήρως ενήμερες εξ αρχής», η Αρχή επισημαίνει ότι η συναίνεση οποιουδήποτε να συμμετάσχει σε τηλεοπτικό πρόγραμμα δεν αναιρεί την ευθύνη του τηλεοπτικού οργανισμού να διασφαλίσει το ποιοτικό επίπεδο του προγράμματος, την ευπρέπεια στη συμπεριφορά και στον λόγο και τον γενικότερο σεβασμό τόσο στις συμμετέχουσες όσες και στους τηλεθεατές που έχουν δικαίωμα να παρακολουθούν ποιοτικά προγράμματα. Τα μη ευπρεπή σχόλια προς τις διαγωνιζόμενες («Όση ώρα πόζαρες το μόνο που είδα ήταν δύο (2) στήθη», «Αν πας για μια επίδειξη μόδας συνήθως οι άνθρωποι θέλουν να πουλήσουν τα ρούχα τους, δεν θέλουν, δεν πουλάνε κορίτσια. Έχεις χτίσει μια περσόνα η οποία έχει piercing, έχει μεγάλο στήθος, η οποία έχει μεγάλο τατουάζ [...]»), ο τρόπος των κριτών που οδήγησε κάποια κορίτσια στο να βάλουν τα κλάματα και τα σχόλια των κριτών για τις συμμετέχουσες, διαιρώντας τις στα διάφορα μέρη του σώματός τους, δεν διασφαλίζει το δικαίωμα κάθε τηλεθεατή να παρακολουθεί ποιοτικά προγράμματα.

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 2, παρ. 6) ότι «η κριτική επιτροπή περιορίζεται δηλαδή στην άσκηση κριτικής στις διαγωνιζόμενες με βάση την ιδιότητα τους ως υποψήφια μοντέλα, το οποίο δε θα ήταν ορθό να ερμηνευθεί ως γενική κριτική που απευθύνεται στην εμφάνιση και τα εξωτερικά χαρακτηριστικά των κοριτσιών που συμμετέχουν στον διαγωνισμό αυτό, κατά οποιονδήποτε τρόπο που να είναι αντιπροσωπευτικά και εις βάρος του γυναικείου φύλου, θίγοντας κατ' αυτό τον τρόπο την αξιοπρέπεια τους», η Αρχή τονίζει ότι δεν πρόκειται για ιδιωτική συνέντευξη εταιρείας μοντέλων, αλλά για πρόγραμμα που μεταδίδεται από τον τηλεοπτικό οργανισμό και το παρακολουθούν οι τηλεθεατές και κατ' επέκταση, όπως και όλα τα

προγράμματα της τηλεόρασης, επηρεάζει και διαμορφώνει τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των τηλεθεατών. Ειδικότερα, το υπό αναφορά πρόγραμμα θέτει πλασματικά κριτήρια και επίπεδα ομορφιάς και/ή ταυτίζει την καταξίωση μιας γυναίκας με τα εξωτερικά της χαρακτηριστικά. Παρά το γεγονός ότι οι κριτές αναφέρουν ότι διαδραματίζει μεγάλο ρόλο η προσωπικότητα, στο πλαίσιο της κριτικής τους ενίοτε εμπεικλείονται σχόλια που περιλαμβάνουν σεξιστικά στερεότυπα για τις γυναίκες και το σώμα τους. Σχόλια όπως **«Έχεις ένα πολύ ωραίο σώμα, απλά για το ύψος σου θα πρέπει να στεγνώσεις πολύ πολύ πολύ πολύ για να είσαι στο petit size που πρέπει να είσαι. Δεν ξέρω, εγώ είμαι πολύ προβληματισμένη γενικά μαζί σου, γιατί έχεις ένα όμορφο και γλυκό πρόσωπο, αλλά το σώμα σου νομίζω θέλει πολύ δουλίτσα για να έρθει στο σωστό νούμερο για το ύψος σου»**, **«Για μένα πρέπει να κάνεις άγριο διατροφή. Μια ειδική διατροφή για να χάσεις λίπος. Όχι μια οποιαδήποτε διατροφή. Είναι μια ειδική διατροφή που δίνουνε για να στεγνώσεις τοπικά και εκεί που πρέπει»**, **«Έχεις τη διάθεση να προσπαθήσεις για το σωματάκι σου;»**, **«Το σωστό θα 'τανε ίσως δέκα κιλά πάνω για να γίνει plus size, γιατί είναι κούκλα ή 8 κιλά κάτω να γίνει πιο skinny, πιο μοντέλο»**, **«Το σώμα είναι βαρύ πραγματικά, δεν θα σε έβαζα ποτέ να κάνεις μαγιό, εκτός αν διορθωθεί όλο αυτό»** συμπεριλαμβάνονται σ' αυτού του είδους τα σχόλια. Επίσης, οι κριτές χρησιμοποιούν την ταμπέλα **«plus size model»** για κορίτσια που έχουν το βάρος μιας μέσης μεσογειακής γυναίκας.

Ο τρόπος που γίνονται τα σχόλια εκ μέρους των κριτών δεν διασφαλίζει σε καμία περίπτωση την «ίση μεταχείριση» ανεξαρτήτως βάρους και δεν «εναγκαλίζει τη διαφορετικότητα», όπως ισχυρίζεται ο δικηγόρος του οργανισμού. Η κατηγοριοποίηση των γυναικών με διαστάσεις μιας μέσης μεσογειακής γυναίκας σε plus size δεν συμβάλει στον εναγκαλισμό της διαφορετικότητας, αλλά συντηρεί το στερεότυπο και χαρακτηρίζει ως διαφορετικό, αυτό που αποκλίνει από τον «κανόνα» που θέτει με πλασματικά κριτήρια μια επιτροπή. Ο δικηγόρος του οργανισμού αναφέρει ότι «στόχος της εκπομπής είναι να αναδείξει ως νικήτρια μια σύγχρονη κοπέλα που να ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα της εποχής». Η Αρχή επισημαίνει ότι τα κριτήρια που τίθενται από το πρόγραμμα για τα μοντέλα δεν ανταποκρίνονται σε μια μέση σύγχρονη κοπέλα, ούτε στα νέα δεδομένα της εποχής.

Τα ΜΜΕ διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων, πεποιθήσεων και προτύπων. Παρόλο που διακηρυγμένες πολιτικές στοχεύουν στην αξιοποίηση των ΜΜΕ για αποδόμηση των κοινωνικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων, τα ΜΜΕ συνεχίζουν ν' αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα, προβάλλοντας τον σεξισμό ως κοινωνικά αποδεκτό. Η ανισότητα των φύλων εδραιώνεται όταν οι γυναίκες καθορίζονται με βάση την εξωτερική τους εμφάνιση, κι όταν αναπαράγονται «πρότυπα ομορφιάς» και προωθούνται συμβουλές για να «στεγνώσει» το σώμα. Η ταύτιση της γυναίκας με τα μέρη του σώματός της (στήθος, πόδια κτλ) την απογυμνώνει από την ανθρώπινη αξία της και της στερεί την ανθρώπινη υπόστασή της. Από αυθύπαρκτη οντότητα, η γυναίκα διαμελίζεται στα μέρη του σώματός της και κρίνεται η αξία της με βάση την εξωτερική εμφάνισή της («αχ, τι ωραίο στεγνό ποπουδάκι»).

Η αντιμετώπιση του σεξισμού και η εξάλειψη στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων (προαγωγή ισότητας αξιοποιώντας τα ΜΜΕ) είναι ένας από τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών (2018-2021) της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο περιλαμβάνει ειδικό στόχο για τον τομέα των ΜΜΕ. Τόσο η Κύπρος όσο και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν δεσμευτεί στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα για την ισότητα των φύλων και την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών. Η «Διακήρυξη και Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου» υιοθετώντας τη μετά το 2015 ατζέντα για ανάπτυξη θέτει το 2030 ως έτος καταπολέμησης της έμφυλης ανισότητας. Στα πλαίσια του στόχου αυτού καλεί τα κράτη να λάβουν μέτρα για ενδυνάμωση των γυναικών και κοριτσιών και τονίζει την ανάγκη εξάλειψης των αρνητικών στερεοτύπων γύρω από τη γυναίκα, μέσω των ΜΜΕ και τη θεσμοθέτηση κανόνων που θα ρυθμίζουν την προβολή των γυναικών τόσο στον έντυπο όσο και ηλεκτρονικό τύπο και γενικότερα στα ΜΜΕ.

Το Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών και όλα τα συμβαλλόμενα Κράτη – Μέλη, στην υπογραφή της «Ατζέντας 2030 για Βιώσιμη Ανάπτυξη» δεσμεύονται ότι μέχρι το 2030 θα εργαστούν με σκοπό την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών. Κάτω από τον προαναφερθέντα στόχο του Στρατηγικού Σχεδίου Ισότητας της Κύπρου για εξάλειψη των στερεοτύπων και κοινωνικών προκαταλήψεων εντάσσονται και οι γενικότεροι στόχοι της «Ατζέντας 2030», σύμφωνα με τους οποίους τα Κράτη – Μέλη, μέχρι το 2030, θα πρέπει να υιοθετήσουν πρακτικές και δράσεις που να διασφαλίζουν την καταπολέμηση και εξάλειψη όλων των διακρίσεων εναντίον των γυναικών και των κοριτσιών.

Διανύουμε μια περίοδο κρίσιμων παγκόσμιων συζητήσεων για την ισότητα των φύλων και την ανάγκη τερματισμού του φαινομένου του σεξισμού, με αποκορύφωμα την πρόσφατη απόφαση (27.3.2019¹) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ) να εγκρίνει κείμενο που περιλαμβάνει τον «πρώτο ορισμό του σεξισμού σε διεθνή κλίμακα», με σκοπό να συμβάλει ώστε «να τερματιστεί το φαινόμενο αυτό». Το κείμενο / σύσταση του ΣτΕ, η οποία απευθύνεται στις 47 χώρες μέλη του πανευρωπαϊκού οργανισμού, ορίζει τον σεξισμό ως «μια εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων δύναμης» ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες «που οδηγεί στη διάκριση και εμποδίζει την πλήρη χειραφέτηση των γυναικών στην κοινωνία». Σύμφωνα με το κείμενο, ο σεξισμός ενισχύεται από τα φυλετικά στερεότυπα*, ενώ παράλληλα συνδέεται και με τη βία απέναντι στις γυναίκες και τα κορίτσια, «επειδή ο κοινός σεξισμός αποτελεί τμήμα μίας συνέχειας βιαιοτήτων», δημιουργώντας ένα «κλίμα κατατρομοκράτησης, φόβου, διάκρισης, αποκλεισμού και ανασφάλειας» (*η υπογράμμιση δική μας). Ακριβώς, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ανήκουν στους φορείς εκείνους που οφείλουν να προωθούν την προοπτική της ισότητας των φύλων, καθώς και την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης για την αντιμετώπιση του σεξισμού μέσα από το περιεχόμενο και το οπτικό υλικό των μεταδόσεών τους, όπως επίσης και τη χρήση της γλώσσας.

¹ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΕΞΙΣΜΟ / PREVENTING AND COMBATING SEXISM, Recommendation CM/Rec(2019)1, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe 27 March 2019

Επιπλέον, σε μια εποχή όπου η νευρική ανορεξία αποτελεί μάστιγα, ειδικότερα για τις νεαρές κοπέλες, που προκειμένου να αποκτήσουν καλλίγραμμα σώματα εφαρμόζουν εξαντλητικές ή / και ανορθόδοξες δίαιτες με αποτέλεσμα να αποκτούν διαταραχές στην πρόσληψη τροφής, προγράμματα που συντηρούν και καλλιεργούν στερεότυπα για το γυναικείο σώμα δυνατό να επηρεάζουν μια ευάλωτη στο θέμα αυτό μερίδα του πληθυσμού.

Σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 4 – 5) ότι οι όροι «ψηλή ποιότητας» και «ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας» είναι όροι που «δεν μπορούν ευχερώς να ερμηνευθούν από την Αρχή, και/ή ότι δεν έχει διεξαχθεί επαρκής έρευνα και/ή ότι δεν έχει δοθεί στην προκείμενη διερεύνηση επαρκής αιτιολόγησή τους, η Αρχή δεν τον αποδέχεται και παραπέμπει τον οργανισμό ενδεικτικά, στις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 92/2009 Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου v. ANTENNA ΛΤΔ, απόφαση ημερομ. 30.11.2012, στην Αναθεωρητική Έφεση 76/2007 ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 8.2.2010, στην Προσφυγή 1829/08, ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 30.9.2011 και στην Προσφυγή 720/08 ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 30.9.2011.

Παραθέτουμε ακολούθως, σχετικά -με το υπό αναφορά θέμα- αποσπάσματα, από τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 92/2009, την Αναθεωρητική Έφεση 76/2007 και την Προσφυγή 1829/08:

- **Α.Ε.92/2009 Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου v. ANTENNA ΛΤΔ, ημερομ. 30.11.2012:** «Με όλο τον προσήκοντα σεβασμό δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με το πρωτόδικο δικαστήριο ως προς το ότι ήταν απαραίτητο να δοθεί, στο νόμο, ορισμός του όρου «αρχές της ψηλής ποιότητας». Κατά την εκτίμηση μας αυτό το ζήτημα μπορούσε να αφηθεί από το νομοθέτη στο αρμόδιο διοικητικό όργανο και κατ' επέκταση στα δικαστήρια τα οποία είναι αρμόδια να ελέγχουν τη νομιμότητα των διοικητικών πράξεων. Δεν θεωρούμε ότι «οι αρχές της ψηλής ποιότητας», που αναγράφονται στο άρθρο 26(1) (β) και τον Κανονισμό 21(1), και το «ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας», που αναγράφεται στον Κανονισμό 21(6), ήταν όροι που δεν μπορούσαν ευχερώς να ερμηνευθούν από το αρμόδιο διοικητικό όργανο του οποίου οι αποφάσεις υπόκεινται στον αναθεωρητικό έλεγχο του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ούτε και συμφωνούμε με την πρωτόδικη θέση ότι οι όροι αυτοί περιέχουν απεριόριστη υποκειμενικότητα που δεν συνάδει με τον καθορισμό νομικής ευθύνης και μάλιστα οιασδήποτε ποινικής. Εφόσον ένας Νόμος δεν κρίνεται αντισυνταγματικός ή άκυρος, θα πρέπει να εφαρμόζεται έστω και αν η εφαρμογή του είναι δύσκολη». «Ενόψει της γενικότητας των όρων που υπάρχουν στο σχετικό Νόμο και τους Κανονισμούς και της, κατά συνέπεια, ευρείας διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στην εφεσείουσα, θεωρούμε πολύ σημαντικό, η εφεσείουσα να δίνει σαφή και ακριβή αιτιολογία για τις αποφάσεις της, ώστε να μπορεί να ελέγχεται, δικαστικά, η διακριτική της ευχέρεια. Στην παρούσα υπόθεση τέτοια αιτιολογία δόθηκε.»

- **A.E.76/07 ANTENNA ΛΤΔ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημ.8/2/2010:** «Το κατά πόσο ένα τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό πρόγραμμα παραβιάζει το Νόμο ή τους Κανονισμούς συνιστά θέμα που ανάγεται αποκλειστικά στην κρίση της Αρχής, η ορθότητα της οποίας όμως υπόκειται στον έλεγχο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εφόσον βέβαια το εν λόγω Δικαστήριο, υπό την ιδιότητά του ως τελικού κριτή, κληθεί να αποφανθεί επί τούτου. Κατά συνέπεια η κρίση ως προς την υπαγωγή γεγονότων στο Νόμο και τους Κανονισμούς εμπίπτει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της εφεσίβλητης Αρχής, της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου περιοριζομένης στον έλεγχο της κρίσης αυτής (βλ. «**Ο ΛΟΓΟΣ**» Πολιτιστική και Πληροφοριακή Εταιρεία ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2007) 3 Α.Α.Δ. 91). Κοντολογίς, το έργο του Δικαστηρίου περιορίζεται στη διεξαγωγή ελέγχου με αποκλειστικό στόχο τη διακρίβωση ότι η απόφαση της εφεσίβλητης Αρχής, κρινόμενη με βάση την αιτιολογία και το περιεχόμενο του φακέλου, ήταν εύλογα επιτρεπτή μέσα στα όρια της διακριτικής εξουσίας της. Κατά συνέπεια ο ορισμός εννοιών που χρησιμοποιούνται στους Κανονισμούς, όπως οι έννοιες προσωπικότητα, υπόληψη, ιδιωτικός βίος και η υπαγωγή τους στα γεγονότα της υπόθεσης, δεν εκφεύγουν του εν λόγω πλαισίου.».

- **Προσφ.1829/2008, ANTENNA ΛΤΔ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημ.30/9/2011:** «Άλλος ισχυρισμός των αιτητών είναι ότι το εύρημα της Αρχής για την ύπαρξη των συγκεκριμένων παραβάσεων είναι λανθασμένο, γιατί οι σχετικές διατάξεις του Νόμου και των Κανονισμών «... εμπεριέχουν στην αντικειμενική τους υπόσταση αόριστες - αξιολογικές έννοιες», όπως «αρχές της υψηλής ποιότητας» - (**Άρθρο 26(1)(β) του Νόμου**) - «αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου» - (**Άρθρο 26(1)(ε) του Νόμου**) - και «προσωπικότητα», «τιμή» και «υπόληψη» - (**Κ. 21(3) των Κανονισμών**) - των οποίων το περιεχόμενο παρέλειψε να αναλύσει η Αρχή. Κατά την άποψή τους, η Αρχή, παρόλο που όφειλε να αποδείξει το περιεχόμενο των πιο πάνω εννοιών, δεν ερεύνησε το θέμα, ούτε προσκόμισε μαρτυρία οποιουδήποτε μέλους της κυπριακής κοινωνίας - (από την οποία προέρχεται το τηλεοπτικό κοινό) - ώστε να εξετάσει το κοινωνικό περιβάλλον και, επιπρόσθετα, δεν παρακολούθησε ολοκληρωμένο το σχετικό βίντεο, αλλά αρκέστηκε στην απλή καταγραφή αποσπασμάτων, με αποτέλεσμα η κρίση της περί στοιχειοθέτησης των παραβάσεων να είναι παράνομη. Επικαλούνται, προς ενίσχυση της επιχειρηματολογίας τους, τα όσα λέχθηκαν σχετικά με το πιο πάνω ζήτημα στην **Αντέννα Λίμιτεδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, Υπόθεση Αρ. 1310/07, 14/5/09.**».

«Συνεπώς, η Αρχή δεν ήταν υποχρεωμένη να προκαθορίσει το νόημα διαφόρων λέξεων ή φράσεων της σχετικής νομοθεσίας, ούτε να αναζητήσει οποιαδήποτε μαρτυρία σε σχέση με το τι θεωρείται ως ποιοτική εκπομπή στην κυπριακή κοινωνία.».

«Η Αρχή, στην απόφασή της ημερομηνίας 19/3/2008, κατέγραψε τις σχετικές πρόνοιες και, στη συνέχεια, πολύ αναλυτικά, τα στοιχεία από τα ρεπορτάζ των δύο κεντρικών δελτίων ειδήσεων που εδώ ενδιαφέρουν, υπογραμμίζοντας τις επίμαχες λεπτομέρειες που συνιστούσαν τις, κατά την κρίση της, παραβάσεις. Όπως, μάλιστα, προκύπτει από την ίδια την απόφαση, η Αρχή, προτού καταλήξει για την παράβαση των **Άρθρων 26(1)(ε) και 26(1)(β) του Νόμου** και του **Κ. 21(3) των Κανονισμών**, παρακολούθησε και τις σχετικές βιντεοκασέτες».

Με βάση τα πιο πάνω ευρήματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και χρησιμοποιώντας ως κριτήριο, για την εξέταση των πιθανών παραβάσεων, την κοινή λογική, το επίπεδο ευπρέπειας και τις κοινωνικές αντιλήψεις του μέσου λογικού τηλεθεατή, η Αρχή δεν συμφωνεί ότι τα ειρωνικά και χλευαστικά σχόλια των κριτών προς τις διαγωνιζόμενες, όπως για παράδειγμα: **«Αν πας για μια επίδειξη μόδας συνήθως οι άνθρωποι θέλουν να πουλήσουν τα ρούχα τους, δεν θέλουν, δεν πουλάνε κορίτσια. Έχεις χτίσει μια περσόνα η οποία έχει piercing, έχει μεγάλο στήθος, η οποία έχει μεγάλο τατουάζ [...]. Μου λες ότι εσύ θα διαλέξεις ποιο ρούχο πρέπει να φορέσεις σε μια δικιά μου κολεξιόν. Εκτός αν χρειάζομαι ένα τατουάζ με τριαντάφυλλα αριστερά σε ένα μηρό [...]**», **«Όση ώρα πόζαρες το μόνο που είδα ήταν δύο (2) στήθη»**, **«Μια κοπέλα της διπλανής πόρτας βλέπω»**, **«Εγώ δεν τρελλαίνομαι. Απλά θεωρώ ότι είναι ένα σέξι κορίτσι»**, **«Είναι άλλη μια γειτόνισσα»**, **«Όχι. Αυτή δεν είναι γειτόνισσα. Είναι σέξι γειτόνισσα. Είναι η γειτόνισσα που χτυπάς συνέχεια την πόρτα να της ζητήσεις ζάχαρη»**, αντιπροσωπεύουν το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, ιδιαίτερα όταν αυτή εκφράζεται μέσω της τηλεόρασης από ένα πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουν νεαρά κορίτσια. Η Αρχή έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών αντανακλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη και δεν αποδέχεται ότι το αισθητήριο αυτό συνάδει με τη μη ευπρεπή συμπεριφορά των κριτών που οδήγησαν ορισμένες κοπέλες στο σημείο να κλάψουν ή με τη χρήση εκφράσεων που συντηρούν και καλλιεργούν «κανονικά» πρότυπα ομορφιάς και χαρακτηρίζουν «διαφορετικότητα» όσα δεν ταιριάζουν σε αυτόν τον κανόνα.

Σε ό,τι αφορά στην επίκληση του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης εκ μέρους του οργανισμού (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 4 – 5) η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη θέση του δικηγόρου του οργανισμού, όσον αφορά τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρ' όλ' αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του τηλεθεατή, αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του βρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και εν πάση περιπτώσει στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη, ούτε συνώνυμη της ασυδοσίας που φτάνει τα όρια των χλευαστικών σχολίων. Εξ ου και το ίδιο το Σύνταγμα, στο άρθρο 19, προβλέπει ως ακολούθως (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

3. Η ενάσκησης των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.

Η Αρχή συμφωνεί με τη θέση του οργανισμού περί τήρησης της αρχής της αναλογικότητας στη λήψη αποφάσεων. Η Αρχή σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99. Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης των παραγωγών και των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για ευπρέπεια και καλαισθησία στον δημόσιο λόγο, καθώς και για υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων. Ως εκ τούτου, η Αρχή, δεν μπορεί να δείξει ανοχή στη μετάδοση προγράμματος στο οποίο δεν εξασφαλίζεται η ευπρέπεια στον λόγο και στη συμπεριφορά.

Σχετικά με την θέση του δικηγόρου του οργανισμού (επιστολή ημερομ. 8.4.2019 και 14.2.2019, σ. 4, παρ. 2) για «το ότι δεν θίγουν την αξιοπρέπεια των διαγωνιζομένων και/ή του γυναικείου φύλου γενικότερα, ενισχύεται και από το γεγονός ότι η Αρχή προέβη σε αυτεπάγγελτη έρευνα για την εν λόγω παράβαση και ότι κανένα παράπονο δεν έχει καταχωρηθεί στην Αρχή από οποιοδήποτε τηλεθεατή, παρόλο που η εκπομπή, συμπεριλαμβανομένων των επεισοδίων αυτών ήταν ευρείας ακροαματικότητας κατά το χρόνο μετάδοσης», η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στο γεγονός ότι με βάση τον Κανονισμό **41(2)** η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παραβάσεις του Νόμου ή/και των Κανονισμών, αυτεπάγγελα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού, αν υποέσει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών. Σχετική είναι (και) η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 362/2003 Αντέννα ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομηνίας 27.2.2004. Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με το Πόρισμα της ερευνώσας Λειτουργού, ημερομ. 12.12.2018 η διερεύνηση προέκυψε μετά από παράπονο/καταγγελία, που υποβλήθηκε τηλεφωνικώς, στα γραφεία της Αρχής. Δυνάμει του **Κανονισμού 41(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000), το εν λόγω παράπονο δεν εμπίπτει στα είδη παραπόνων του κοινού, τα οποία η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εξετάζει. Ωστόσο, από τη στιγμή που περιήλθε εις γνώση της Αρχής η καταγγελία του τηλεθεατή, η Αρχή είχε αφενός υποχρέωση να την εξετάσει και αφετέρου εξουσία να το πράξει αυτεπάγγελα. Ως εκ τούτου, κατόπιν της καταγγελίας, η Αρχή προέβη με βάση τον **Κανονισμό 41(2)** των προαναφερθέντων Κανονισμών, σε **αυτεπάγγελτη διερεύνηση**.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** (υποστοιχεία 1 και 4) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών **21(1)** (υποστοιχείο 2 και 5) και **26(ιβ)** (υποστοιχείο 3 και 6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.